

รูปแบบชลประทานร่วมกับพลังงานแสงอาทิตย์

ระบบสูบน้ำและการส่งน้ำในพื้นที่ที่ใช้พลังงานแสงอาทิตย์ประกอบด้วย แหล่งพลังงาน, ต้นกำลังในการสูบน้ำ แหล่งน้ำ และการส่งน้ำเข้าแปลงอ้อย

แหล่งพลังงาน

ได้แก่ แผงโซลาร์เซลล์ทำ
หน้าที่เปลี่ยนพลังงานแสง
อาทิตย์ให้เป็นพลังงาน
ไฟฟ้า ซึ่งจะเป็พลังงาน
ไฟฟ้ากระแสตรงมีหน่วย
เป็นวัตต์

เครื่องสูบน้ำ

เพื่อใช้เป็นต้นกำลังใน
การสูบและส่งน้ำเข้าพื้นที่
ปลูกอ้อยการเกษตร

แหล่งน้ำ

ควรพิจารณาทั้งปริมาณและคุณภาพน้ำ เพื่อให้
เหมาะสมกับวิธีการและพื้นที่ปลูกอ้อย

สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

Office of the Cane and Sugar Board
ถนนพระรามที่ 6 ราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
Rama VI Road Ratchathewi Bangkok 10400
Tel 0 2202 3291 Fax 0 2202 3291

www.ocsb.go.th

การติดตั้งระบบชลประทานอ้อย

ด้วย

พลังงาน แสงอาทิตย์

ผู้เรียบเรียง : นางสาวจิตาภา สงครามภู
ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย ภาคที่ 4

สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย

ปัจจุบันแหล่งพลังงานทดแทนที่นิยมนำมาใช้ได้ในการเกษตรและอุตสาหกรรมต่างๆ ได้แก่ พลังงานลม และพลังงานแสงอาทิตย์

พลังงานแสงอาทิตย์เป็นพลังงานที่เกษตรกรนิยมนำมาใช้เพื่อการชลประทานในพื้นที่ปลูกอ้อย ซึ่งเป็นพลังงานของแสงและพลังงานของความร้อนที่แผ่รังสีมาจากดวงอาทิตย์ สามารถแบ่งออกเป็น 2 ระบบตามลักษณะกระแสไฟที่ได้ คือ

» ระบบกระแสตรง (DIRECT CURRENT, DC)

» ระบบกระแสสลับ (ALTERNATING CURRENT ELECTRICITY, AC)

ส่วนประกอบที่สำคัญในการนำพลังงานแสงอาทิตย์มาใช้ในระบบชลประทานในไร้อ้อย

1. เซลล์แสงอาทิตย์ (SOLAR CELL) ที่นิยมใช้อยู่ในปัจจุบันจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ

กลุ่มเซลล์แสงอาทิตย์ที่ทำจากสารกึ่งตัวนำประเภทซิลิคอน แบ่งได้ 2 แบบตามลักษณะของผลึกที่เกิดขึ้นคือ

แบบที่เป็นรูปผลึก (CRYSTAL) ได้แก่ ชนิดผลึกเดี่ยว และชนิดผลึกรวมซิลิคอน

แบบที่ไม่เป็นรูปผลึก (AMORPHOUS) ได้แก่ ชนิดฟิล์มบางอะมอร์ฟัสซิลิคอน

กลุ่มเซลล์แสงอาทิตย์ที่ทำจากสารประกอบที่ไม่ใช่ซิลิคอน ซึ่งประเภทนี้ จะเป็นเซลล์แสงอาทิตย์ที่มีประสิทธิภาพสูงถึง 25% ขึ้นไป แต่มีราคาสูงมาก จึงไม่นิยมนำมาใช้

2. เครื่องควบคุมการชาร์จประจุ (CHARGE CONTROLLER) เป็นอุปกรณ์ที่ทำหน้าที่เก็บประจุกระแสไฟฟ้าที่ได้รับจากเซลล์แสงอาทิตย์มาไว้ในแบตเตอรี่ รวมถึงการจ่ายกระแสไฟออกจากแบตเตอรี่ด้วย

3. แบตเตอรี่ (BATTERY) เป็นตัวเก็บพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตได้จากแผงเซลล์แสงอาทิตย์ไว้ใช้เวลาที่ต้องการ

4. เครื่องแปลงกระแสไฟฟ้า (INVERTER) เป็นอุปกรณ์ที่ใช้แปลงพลังงานไฟฟ้าจากกระแสตรง (DC) ที่ผลิตได้จากแผงเซลล์แสงอาทิตย์ ให้เป็นพลังงานไฟฟ้ากระแสสลับ (AC) เพื่อให้สามารถใช้ได้กับอุปกรณ์ไฟฟ้ากระแสสลับ

ข้อดีและข้อด้อยของพลังงานแสงอาทิตย์

ข้อดี	ข้อด้อย
1. เป็นแหล่งพลังงานขนาดใหญ่ที่ใช้ไม่มีวันหมด	1. แผงเซลล์และอุปกรณ์ส่วนควบคุมมีราคาแพง
2. ไม่มีค่าใช้จ่ายในเรื่องเชื้อเพลิง ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะจากการผลิตไฟฟ้า	2. แบตเตอรี่ที่ใช้เป็นตัวเก็บพลังงานแสงอาทิตย์ไว้ใช้ มีอายุการใช้งานสั้น
3. สามารถนำไปใช้ในแหล่งที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ได้	3. ความเข้มของแสงไม่คงที่และไม่สม่ำเสมอ
4. ดูแลรักษาง่าย อายุการใช้งานยาวนาน	-
5. เป็นพลังงานสะอาดไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	-

ระบบชลประทานในไร้อ้อย

แหล่งน้ำที่นำมาใช้ในระบบชลประทาน เพื่อให้มีปริมาณน้ำเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของอ้อย โดยเฉพาะช่วงฤดูแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ของตนเอง เช่น การขุดสระน้ำ และ/หรือการเจาะบ่อบาดาล

บ่อบาดาล ระดับน้ำบาดาลลึกไม่น้อยกว่า 50 เมตร ขนาดบ่อ 4-6 นิ้ว อัตราการสูบอยู่ที่ 5-10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง(ลบ.ม./ชม.) ซึ่งหากมีการสูบน้ำวันละ 8 ชั่วโมง สามารถคำนวณต้นทุนในการสูบน้ำได้ ดังนี้

ปริมาณน้ำบาดาล ลบ.ม./ชม.	ปริมาณน้ำบาดาลที่สูบได้ 8 ชม./วัน		
	ลบ.ม./วัน (บาท)	ลบ.ม./10วัน (บาท)	ลบ.ม./เดือน (บาท)
6	48	480	1,440
7	56	560	1,680
8	64	640	1,920
9	72	720	2,160

แหล่งพลังงานทดแทนที่นำมาใช้ร่วมกับระบบชลประทาน พบว่าพลังงานแสงอาทิตย์มีศักยภาพสูงและเหมาะสมมากที่สุด เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศได้รับรังสีจากดวงอาทิตย์สูงเกือบตลอดทั้งปี โดยเฉพาะช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงฤดูแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ทำให้อ้อยแห้งตายเนื่องจากขาดแคลนน้ำ